Katsaus Namibiaan

FINBATT/UNTAG opistoupseerien tapaaminen

Porvoo 8.8.2026

FT Martti Eirola, Suomi-Namibia-Seuran puheenjohtaja

Katsauksen sisältö

- **FINBATT/UNTAG:n tehtävä** oli avustaa itsenäisen, demokraattisen Namibian syntymistä YK:n rauhanturvaoperaatiolla (pl 435).
  - Onnistuimme:
    - Hybridimalli YK:n rauhanturvaoperaatiossa ensimmäistä kertaa, Ahtisaari (sekä suunnittelu että toimeenpano)
    - FINBATT: sotilaallinen tehtävä ja humanitaarinen apu/kehitysyhteistyö
  - Tilanne nyt:
    - Sisäpolitiikka, demokratia, hallinto
    - Talous
    - Ulko- ja turvallisuuspolitiikka
- Suomen ja Namibian suhteet
- Matkailu

NAMIBIA PÄHKINÄNKUORESSA 2025

Grafiikat: Wikipedia

Sijainti
Eteläisessä Afrikassa, Kauriin kääntöpiirin molemmin puolin. Rajanaapureita Etelä-Afrikka, Botswana, Sambia ja Angola.

Pinta-ala
824 290 km² (n. 2,5x Suomi). Suuri osa kuuluu Namibin ja Kalaharin autiomaihin.

Ilmasto
Lämmin ja ajoittain sateinen kesä marras-huhtikuussa. Päivälämpötila voi nousta 35°C:een. Talvella touko-lokakuussa kuiva aika ja yöt kylmiä, jopa yöpakkasia.

Väestö
Väkiluku 3 miljoonaa (2024). Elinajanodote 66 vuotta. Puolet väestöstä asuu maan pohjoisosissa. Pääkaupunki Windhoekin asukasluku 511 000 (2025).

Talous
Namibia on alemman keskitulon maa (Maailmanpankin mukaan BKT per capita oli 2024 USD 4,240). Varallisuus jakautunut epätasaisesti ja yli 40 % väestöstä elää köyhyydessä. Talouden pääalat kaivannaisteollisuus, kalastus, maatalous ja matkailu.

Valtiomuoto
Tasavalta, presidenttinä 2025 lähtien Netumbo Nandi-Ndaitwah. Namibia itsenäistyi Etelä-Afrikasta 21.3.1990 pitkän vapautustaistelun jälkeen YK:n valvonnassa. Entinen vapautusliike Swapo edelleen maan johtava puolue.

Uskonnot
Väestöstä lähes 90 % kristittyjä ja yli puolet luterilaisia. Lisäksi kansanuskontoja.

Kielet
Virallinen kieli englanti. Yleisimmät kotikielet oshiwambo (puolet väestöstä), nama-damara, afrikaans, herero ja kwangali. Lisäksi kymmeniä muita bantu- ja khoisan-kieliä sekä saksa ja portugali.

Aikavyöhyke
UTC+2 (sama kuin Suomen talviaika).

Raha
Rahayksikkö Namibian dollari, N$ (NAD). 1 EUR Rahayksikkö Namibian dollari, N$ (NAD). 1 EUR = 19,6 NAD (12/2025). Sidottu samanarvoiseen ja myös yleisesti käytettyyn Etelä-Afrikan randiin (ZAR). Suomen pankkikortit toimivat. Valuuttaa voi nostaa myös automaateista.

Sähköverkko
220/240 V. Pistokkeet Etelä-Afrikan mallia.

Tietoliikenne
Kattava GSM-verkko, kaupungeissa 4G. Hotelleissa yleensä WiFi. Useimmat suomalaiset liittymät toimivat, mutta paikallinen prepaid tulee halvemmaksi. Internet-maatunnus .na. Maasuunta +264.

Liikenneyhteydet
Hyvälaatuiset päätiet, mutta hyvin rajallisesti julkista liikennettä. Vuokra-autoja saatavilla. Vasemmanpuoleinen liikenne. Kansainväliset lentoasemat Windhoek (WDH) ja Walvis Bay (WVB). Suomesta suorimmat lentoyhteydet Frankfurtin ja Tukholma-Addis Ababan kautta.

Matkustusdokumentit
Viisumi tarvitaan. Turistiviisumi (max 3 kk) kannattaa tilata netin kautta. Sen saa myös jonottamalla Windhoekin kentältä. Passin oltava voimassa 6 kk matkan jälkeen.

Suomen suurlähetystö Namibiassa
2 Crohn Street, Windhoek
www.finland.org.na
sanomat.win@gov.fi
Suurlähettiläs Katja Kalamäki.

Namibian suurlähetystö Suomessa
Unioninkatu 18, 00130 Helsinki
www.namembassy.fi
info@namembassy.fi
Suurlähettiläs Gebhard Benjamin Kandanga.

Sisäpolitiikka, demokratia, hallinto

- Demokratia on kestänyt:
  - Vaalit pidetty säännöllisesti ja rehellisesti perustuslain mukaisesti
    - 2024 Swapo presidentin vaaleissa 58 % ja parlamentin vaaleissa 53 % (menetti 12 paikkaa ja 2/3 määräenemmistön).
    - 2025 Swapo paikallisvaaleissa 52 % ja aluevaaleissa 63 %.
    - Huolestuttavaa alhainen äänestysprosentti: presidentin ja parlamentin vaaleissa 76 %, paikallisvaaleissa 36 % ja aluevaaleissa 41 %.
  - SWAPO pysynyt hallituspuolueena ja hoitanut hallintoa itsenäistymisestä lähtien, oppositio hajanainen.
  - Hallinto toimii, merkkejä korruptiosta, vapaa media, kansalaisyhteiskunta, perinteinen hallinto (etnisten yhteisöjen maanomistus).

Talous

- Haasteina siirtomaa-ajalta periytynyt maanomistus (perustuslaki rajoittaa maareformia), valtavat tuloerot ja epätasa-arvo.
- Vapaa markkinatalous, mutta vahva julkinen sektori, talouden sulkeutuneisuus ja yhteys politiikkaan.
- Tärkeitä vientisektoreita kaivannaiset (12-14 % BKT:sta), maatalous (7 %) sekä matkailu (7 %).
- 2026 Maailmanpankin BKT-kasvuennuste 3,5 %; kaivos- ja energiatalouden buumi: timantit (↓), uraani, öljy- ja kaasulöydöt, kulta, kriittiset mineraalit, aurinko- ja vetyenergia (↑), ulkomaisia investointeja houkutellaan, kilpailu Kiina – länsimaat, myös Venäjä.
- Namibia putosi 2025 ylemmän keskitulon maasta alemman keskitulon maaksi (BKT/per capita).
- Köyhyys on iso haaste, virallinen työttömyys 19 % (2025), oikeasti 55 %, nuorisolla 44 %.

Windhoek

Kuvat: Martti Eirola

Keskustaa

Slummiasutusta
kaupungin laidalla

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

- Hyvät suhteet naapurimaihin, SADC, Afrikan Unioni.
  - 1998-2001 osallistuminen DRC:n sotaan Zimbabwen ja Angolan kanssa.
  - YK-operaatioissa mm. Kambodzassa, Angolassa ja Liberiassa.
  - 2022 SADC:n SAMIM-kriha-operaatio Mosambikissa (8 esikuntaupseeria).
- Sitoutumattomuus tärkeä periaate (sitoutumattomien maiden liike NAM), myös länsi-itä suhteissa (esim. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa).
- Hyvät suhteet Venäjään, lähentynyt Kiinaa (kauppa, turvallisuus).
- USA:n USAID-leikkaukset ja tariffipolitiikka etäännyttävät ja luovat tilaa Kiinalle ym.
- Hyvät EU-suhteet, erityisesti Saksaan (entinen siirtomaa, kehitysapu, investoinnit).
- NDF (ex-PLAN ja -SWATF):
  - Tärkeä työllistäjä: 18.000 henkeä (Army 13.000, Navy 3.000 ja Air Force 1.200).
  - Kenian ja Britannian kouluttama, Kiinasta mm. hävittäjiä ja helikoptereita Venäjältä.
  - Armeijan baset mm. Grootfonteinissa, Rundulla ja Katima Mulilossa.

Namibian puolustusvoimien (NDF) lippu

Kuva: Flag of the Namibian Defence Force.png / Wikimedia Commons

Suomen ja Namibian suhteet

- Historiallinen erityissuhde: lähetystyö 1868 alkaen.
- Suomen suurlähetystö Windhoekissa 1990 ja Namibian Helsingissä 2015.
- Suhteet erinomaiset, esim. valtiovierailut (pres. Niinistö 2023 ja 2024).
- Namibia Suomen kehitysyhteistyön kumppanimaa 1990 – 2007.
- Nyt yhteistyön painotus kaupallis-taloudellisissa suhteissa (mm. vesi, ilmasto, kiertotalous), koulutusalan yhteistyö.
- Viimeinen lähetystyöntekijä poistui 2025, yhteistyö kirkkojen välillä jatkuu.
- Suomen eteläisen Afrikan kulttuuri- ja tiedeinstituutti (FSAI) Windhoekiin 2025.
- Ystävyysseurana Suomi-Namibia-Seura 1974 lähtien (yli 500 jäsentä).
- Matkailu Namibiaan vilkasta.
- Suunnitteilla Rauhanturvaajalehden lukijamatka 2027.

Martti ja Eeva Ahtisaari vierailulla Martti Ahtisaari Primary Schoolissa Windhoekissa maaliskuussa 2015.

Kuva: The Namibian 25.3.2015

Suomen eteläisen Afrikan kulttuuri- ja tiedeinstituutti (FSAI) Windhoekissa

Kuva: FSAI

Kirkkojen yhteistyö: Gideon Niitenge ja Namibian ensimmäinen naispuolinen piispa Hilja Nghaangulwa vihittiin virkoihinsa Ongwedivassa ELCIN-kirkon keskuksessa 16.2.2025.

Kuva: FELM

Kansalaisjärjestöjen yhteistyö: Suomi-Namibia-Seuran puolesta puheenjohtaja Martti Eirola esitti onnittelut presidentti Netumbo Nandi-Ndaitwahille Suomen suurlähettiläs Leena Viljasen kanssa 22.3.2025.

Kuva: Martti Eirola

Luontomatkailu

Erämaahotelli (lodge) Koillis-Namibiassa

Kuva: Namibia Tourism Board

Kaksi Afrikan suurta kohtaavat toisensa **Etoshan luonnonpuistossa**

Kuva: Martti Eirola

Kalastusta
Atlantin
rannikolla

Kuvat: Martti Eirola

Kysymyksiä ja vastauksia?

Kiitos!

martti.eirola@hotmail.com
suominamibiaseura@gmail.com

Kuva: Martti Eirola